

DET KONGELIGE SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Statens vegvesen
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Deres ref

Vår ref

Dato

22/967-

22. august 2023

Bestilling - Bidrag fra Statens vegvesen

Samferdselsdepartementet vil med dette oppdraget be Statens vegvesen om bidrag inn i to store prosesser som pågår i departementet denne høsten; ny Nasjonal transportplan (NTP) og gjennomgang av organisering av veisektoren.

Oppdraget skal svare ut følgende:

- SDs behov for å bedre kunne vise hva vi oppnår med ressursbruken i NTP og budsjett. Dette er viktig inn mot prioriteringsdiskusjonene i høst/vinter.
- SDs behov for bedre problemforståelse av hindre for effektiv ressursutnyttelse i SVV. Dette er viktig inn i arbeidet med gjennomgang av veisektoren der vi skal se på roller og rammebetingelser for både SVV og Nye Veier AS.

Frist for svar på leveransen settes til 15. oktober. Vi ønsker dialog med SVV underveis i arbeidet og inviterer til et møte raskt etter at denne bestillingen er sendt etaten.

Bakgrunn

SVV har over flere år fått økt operativt handlingsrom, dette går fram av NTP 2022-2033 og etterfølgende budsjett/tildelingsbrev. Noen viktige områder er:

- Generelt mer overordnede omtaler i budsjettet for å bidra til fleksibilitet og effektivitet i oppgavegjennomføring for SVV
- Endret poststruktur
- Grensen for vedtak om kostnadsramme økt fra 500 mill. til 1 mrd.
- Fullmakter til å forplikte staten ut over gjeldende budsjettår:
 - o Minde investering - beregnes «top-down», økt ramme
 - o Ny planleggingsfullmakt

Postadresse
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo
postmottak@sd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.sd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 904

Avdeling
Veg-, by- og
trafikksikkerhetsavdelingen

Saksbehandler
Karin Johanne
Jacobsen
22 24 82 57

- Systemet med optimalisering og porteføljestyring (prosjekter er ikke sikret gjennomføring selv om de omtales i NTP – SVV får frihet til å jobbe videre med optimalisering)
- Frihet til å utvikle prosjekter i siste seksårsperiode av NTP (kun nevnt prosjekter med oppstart i første seksårsperiode)
- Styringsmål og KVVU- estimat fastsettes ikke lenger av SD/regjeringen, men delegeres til SVV/Vegdirektøren
- Revisjon av veinormaler

Av NTP 2022-2033 går det fram at større operativ frihet, i kombinasjon med insentiver og tydelige forventninger om mest mulig infrastruktur for pengene, gir virksomhetene rom til å bruke sin kunnskap om hva som driver kostnadene og hvor i plan- og byggeprosessen prosjekter kan effektiviseres. NTP omtaler også utbedringsstrekninger og viktigheten av å se ulike typer tiltak i sammenheng over lengre strekninger.

I etatsstyringsdialogen har SVV trukket fram at de mener at endringene virker positivt for etatens gjennomføringsevne og måloppnåelse.

Hva er problemet?

Mer overordnet og strategisk styring fra departementets side gir et noe endret informasjonsbehov og informasjonstilgang. SD erfarer at SVV jobber godt med å få fram virkninger av ressursbruken, både i sine budsjettinnspill og innspill til ny Nasjonal transportplan. Også rapporteringen gjennom etatsstyringsdialogen har hatt en positiv utvikling. Vi mener likevel det er rom for ytterligere forbedringer på disse områdene.

Det har skjedd flere endringer som legger press på det økte operative handlingsrommet SVV har fått. Det viktigste er reduksjonen i det økonomiske handlingsrommet. I NTP 2022-2033 var det forutsatt store budsjettøkninger. Veksten i NTP var forutsatt å komme i form av oppstart av store prosjekter. Det var planlagt oppstart av over 20 prosjekter over 1 mrd. i første seksårsperiode.

Kraftig prisvekst i kombinasjon med mindre rom for vekst i årene framover stiller krav om å gjøre de riktige prioriteringene. Strammere økonomiske rammer kan gi et økende press på å styre mer detaljert hva pengene i de årlige budsjettene går til. I SVVs innspill til prioriteringer til neste NTP er andelen midler til de store investeringsprosjektene redusert. Det betyr at behovet for å vise hva vi får til med de mindre investeringene, fornying og vedlikehold blir tilsvarende viktigere. SD ønsker dialog om med SVV om hvordan dette kan skje uten at SVVs operative handlingsrom svekkes på en uheldig måte.

SDs behov – bedre informasjon om virkningene av mindre tiltak

Det er flere grunner til at det kan være ønskelig med mer detaljert informasjon om, og styring med, ressursbruken:

1. SD trenger gode verktøy for å begrunne nivået på vedlikehold og mindre investeringer i budsjettprosessen. Departementet må kunne svar på spørsmålene: *Hvorfor er dette så viktig? Hva får vi om vi setter av disse pengene? Hva skjer om vi ikke gjør det?*
2. Synliggjøring av ressursbruken. Departementet har behov for å vise at ressursbruken bidrar til god måloppnåelse på veiområdet.

Bestilling til SVV:

Vi ber om at SVV kommer med konkrete forslag til:

- **En portefølje av utbedringsstrekninger/tiltak med definerte mål per strekning**
- **Måltall for reduksjon av skredusatte punkt i perioden gitt SVVs forslag til prioriteringer innenfor ramme 3, men der store investeringer ligger på nivået i ramme 2.**
- **Andre forslag som bidrar til å vise effekten av innsatsen til andre tiltak enn store investeringer i perioden 2025-2036**

Videre må SVV melde tilbake dersom det er konkrete hindringer innenfor dagens styring (budsjett- og etatsstyring) som er til hinder for de beskrevne forslagene.

SVVs behov – bevare operativt handlingsrom og bedre utnyttelse av tildelte midler

Flerårighet er viktig i veisektoren der mye av aktiviteten ikke lar seg gjennomføre innenfor ett budsjettår. Dette gjelder spesielt store investeringsprosjekter der størrelsen på prosjektene gjør at det er strengt nødvendig med flerårighet for å kunne gjennomføre prosjektet. For andre aktiviteter som drift av vegnettet og riksvegferjene, er det nødvendig med flerårighet for å kunne overholde grunnleggende prinsipper om effektiv ressursbruk i offentlig sektor. Det er også behov for fleksibilitet mellom utgiftsområder (f.eks. drift og vedlikehold og investeringer) for å kunne gjøre tilpasninger til uforutsette hendelser eller endrede forutsetninger gjennom budsjettåret.

SVV løftet i grunnlagsmaterialet om 2024-budsjettet et ønske om å utrede konsekvensene av å bli en nettobudsjetterende virksomhet. Bakgrunnen for forslaget, slik vi forstår det, er at større fleksibilitet i ressursbruken mellom drift, vedlikehold og investeringer vil gi bedre ressursutnyttelse. I tillegg er det behov for større fleksibilitet mellom budsjettårene.

Bestilling til SVV:

SD ber om at SVV utdyper eventuelle utfordringer/problemer der etaten mener at dagens budsjett- og eller etatsstyring er årsaken, samt foreslå løsninger. Vi ber om en god beskrivelse av hva som er problemet og hvilke effekter det gir (for måloppnåelse etc.) SD understreker at vi ønsker at SVV også drøfter andre løsninger enn nettobudsjettering, f.eks. endrede grensesnitt mellom budsjettposter eller endrede fullmakter til forpliktelser ut over budsjettåret.

Med hilsen

Hans Einar Nerhus (e.f.)
avdelingsdirektør

Karin Johanne Jacobsen
Utredningsleder

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer